

Der staaar altsaa i Virkeligheden ingen Magt bagved dette Forslag om en Grundlovsændring, det erkendes fra selve Forslagsstillernes Side eller i alt Fald fra deres Venners Side, men man haaber, at der maa komme til at staa en Magt bagved det. Og det tror jeg ogsaa, der kan, naar man vil gaa den Vej, som det er uomgængelig nødvendigt at gaa for at skabe et Folketing, som i Virkeligheden med Kraft kan tage Spørgsmaalet op, men en saadan Vej synes man ikke at være villig til at gaa. Under disse Omstændigheder er der ikke saa overordentlig stor Opfordring til at udtale sig om de enkelte Spørgsmaal i selve Forslaget. Forslagsstillerne have selv sagt om Forslaget, at det ikke er noget Forslag til en hel Grundlovsændring, men at det er et Bidrag til Forandring af Grundloven. Og det er ogsaa rigtig karakteriseret, det er et Bidrag til en Forhandling om Forandring af vor Grundlov og et Bidrag, som kan være al Ære værd, som vi kunne tale om og forhandle om, men som vi først kunne vente at faa noget ud af, naar vi en Gang faa et Folketing, der staaar med virkelig Magt bagved og med virkelig Følelse af at bære de Folkekrav frem.

Angaaende de enkelte Bestemmelser skal jeg for det første sige, at jeg ikke ønsker at udtale mig om Spørgsmaalet om Folkeafstemning, der er stillet i Spidsen, thi allerede i Sommer havde jeg Lejlighed til at udtale mig derom, og mange Medlemmer udtalte sig derom, og der blev i Virkeligheden ført en Forhandling derom, som ogsaa det ærede Medlem, der er Ordfører for Forslagsstillerne (Rode), i Dag erkendte, og der er derfor ingen Grund til nu at tage Spørgsmaalet op. Naar vi skulle til en Forfatningsforandring og først skulle have skabt et tilstrækkelig stærkt Folketing, der kan føre sine Krav frem med Vægt, er det ikke tilstrækkeligt, at man indskrænker sig til det Afsnit af Grundloven, som her er Tale om, og som omfatter Repræsentationssystemet, men saa maa man ogsaa tage saadanne Bestemmelser i Grundloven op, som i Aarenes Løb have vist sig at være affattede paa en uheldig Maade. Der er Spørgsmaalet om Rigsrettens Sammensætning, som gentagne Gange har været fremme under Grundlovsforhandlinger, Spørgsmaalet om Borgeres Skatteydelse til andre Religionssamfund end deres eget og saa fremdeles — der kan nævnes en lang Række Spørgsmaal, som ogsaa maatte gøres op.

Om Folketingets Sammensætning skal jeg ikke nu udtale mig, thi det Spørgsmaal

have vi drøftet i de forløbne Dage. Om Landstingets Sammensætning kunde jeg godt sige adskilligt, og det kunde, hvis det skulde have historisk Karakter, blive en temmelig lang Udtalelse, thi det er et Spørgsmaal, hvorom der har været ført mange Forhandlinger her i Landet, og mange Kampe har der staaet derom paa den grundlovgivende Rigsdag og ogsaa ved Forfatningsforandringen i 1866. Det er et Spørgsmaal, som det sikkert ikke vil blive let at faa ordnet, men som vi efter min Mening maa tage op, saa snart vi faa Kraft dertil her i Tinget, og jeg tror, at man ogsaa fra konservativ Side er villig til at forhandle om en forandret Sammensætning af Landstinget, og saa kunne vi prøve paa, hvor langt vi kunne komme under en saadan Forhandling.

Dette Spørgsmaal om Repræsentationens Sammensætning var paa den grundlovgivende Rigsdag et af de allervanskeligste Spørgsmaal at faa ordnet. Da Komiteerne kom frem med deres Forslag, forelaa der mange Mindretalsforslag derom, og der holdtes i 14 Dage Taler af 80 Medlemmer. Det synes vi i vore Dage ikke er saa overmaade meget, det kunne vi ogsaa præstere, men den Gang vakte det en ualmindelig Opmærksomhed over hele Landet, at saa mange Rigsdagsmænd tog Ordet om en enkelt Sag. Som sagt, 80 Medlemmer talte, og i Løbet af 14 Dage holdt de 152 Taler. Det var noget ganske overordentlig opsigtsvækkende, man forundrede sig over det, men det kom af, at det var et saa overordentlig vanskeligt Spørgsmaal. Det, Venstre særlig ønskede, var et Etkammerssystem. At der ikke blev Flertal eller kunde skaffes et endog større Mindretal derfor, laa i, at man fra andre Sider, hvorfra man ogsaa kunde tænke sig et Etkammerssystem, stillede store Krav om Indførelse af Census. I øvrigt maa jeg sige, at medens de fleste af Venstre ønskede et Etkammerssystem, gjorde en Mand som Tscherning stærk Modstand derimod, han vilde paa ingen Maade gaa ind derpaa. Det, vi naaede, var ikke Grundlovudkastet. Monrad og Lehmann havde i det foreslaaet 2 Ting med et Landsting, hvor Valgbarheden var indskrænket til 40 Aars Alderen, og hvis Medlemmer ikke skulde have Diæter. Man gik altsaa ud fra, at det skulde være velhavende Folk, der skulde være Landstingsmænd. Det var det oprindelige frisindede Udkast fra Grundlovsfædrene, der saa blev ændret til den bekendte Sammensætning af Landstinget i Juni-Grund-